

نقدینگی حاصل از صدور نفت، چگونه وارد اقتصاد می‌شود؟

تجربه عربستان سعودی

منبع: سایت اینترنتی Arab News
نویسنده: خان. اچ. زاهد
مترجم: سیدحسین علوی لنگرودی

▲ درآمدهای نفتی تا زمانی که دولت اقدام به خرج کردن و تخصیص آنها نکند، عملاً وارد نقدینگی داخلی کشور نمی‌شوند.

نمود، در عمل باعث ایجاد بیش از ۳/۷ تریلیون ریال نقدینگی جدید در کشور شد. SAMA چندی پیش اعلام کرد که نزدیک به دوسوم کل هزینه‌های دولت در سال ۲۰۰۳، هزینه‌های داخلی بوده است. پس نتیجه می‌گیریم که بین سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۴، میزان خالص هزینه‌های دولت عربستان نزدیک به ۵۷۵ میلیارد ریال بوده که پتانسیل تولید ۱۰ تریلیون ریال نقدینگی جدید را داشته است. کسانی که از رشد سه‌رقمی سهام سعودی در طی سه سال اخیر ابراز شگفتی می‌کنند، کافیسیت تا با نگاهی به این فرایند، به پاسخ پرسش‌های مطرح در ذهن خود دست یابند. البته میزان واقعی نقدینگی داخلی ایجاد شده از این طریق، همیشه در حالت حداکثر و ایده‌آل نیست، آن هم به دلایلی چند: (۱) تمام پول جدید دارای قدرت بالا در اقتصاد داخلی کشور باقی نمی‌ماند، (۲) سیستم بانکی، هرگز حداکثر توان قرض‌دهی خود را نمی‌تواند به کارگیرد، آن هم به یک علت ساده: فقدان تقاضای کافی برای وام. علاوه بر این، بخش زیادی از نقدینگی حاصل از فروش نفت به صورت مخارج بخش خصوصی و به صورت هزینه واردات، سرمایه‌گذاری در بیرون مرزها و واریز به حساب‌های خارجی، از کشور خارج می‌شود. محاسبات SAMA نشان می‌دهد که در سال ۲۰۰۳، نزدیک به ۱۵۳ میلیارد ریال سعودی پول دارای قدرت بالا، از کشور خارج شده است. علاوه بر این، در این مدت، بانک‌ها فقط ۳۷ میلیارد ریال وام جدید به وجود آورده‌اند و بقیه ۷۷ میلیارد ریال باقیمانده توسط SAMA و سایر بانک‌ها برداشت شده است. بنابراین، نقدینگی باقیمانده در کشور پس از کسر این موارد در پایان سال ۲۰۰۳، فقط ۳۱ میلیارد ریال بوده است. ■

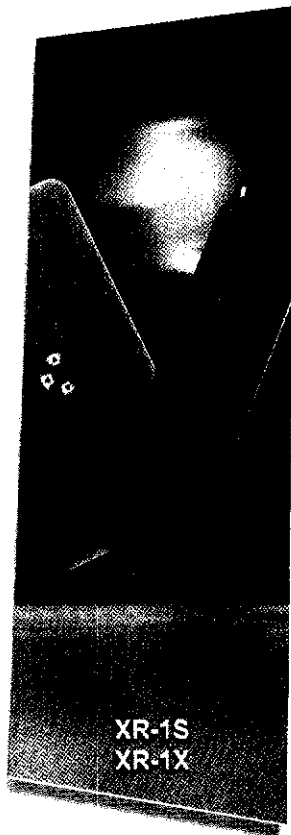
درآمدهای نفتی در یک فرایند دمرحله‌ای بر اقتصاد تاثیر می‌گذارند: در وهله اول، باعث ورود نقدینگی جدید به اقتصاد می‌شوند و در مرحله دوم، صرف تامین مالی فعالیت‌های اقتصادی می‌شوند و به اصطلاح، چرخ اقتصاد را به حرکت می‌اندازند. این فرایند دمرحله‌ای به گونه‌ای شکل گرفته که پیامدهای آن، چیزی فراتر از آن است که به نظر می‌رسد.

در این گزارش، ما به بررسی مرحله اول از این فرایند دمرحله‌ای می‌پردازیم. درآمدهای نفتی تا زمانی که دولت اقدام به خرج کردن و تخصیص آنها نکند، عملاً وارد نقدینگی داخلی کشور نمی‌شوند، مثلاً در عربستان، دولت عربستان سعودی یا شرکت نفتی آرامکو اولین مراجعی هستند که درآمدهای حاصل از صدور نفت را دریافت می‌دارند و همان‌ها هستند که می‌توانند آن را در داخل یا خارج از کشور سرمایه‌گذاری کنند. تا این مرحله، هنوز این درآمدها وارد نقدینگی داخلی کشور نشده‌اند.

بنا بر گزارش سازمان پولی عربستان سعودی (SAMA)، میزان خالص مخارج دولت (مخارج داخلی، منهای درآمدهای داخلی) در سال ۲۰۰۳، برابر با ۲۲۴ میلیارد ریال سعودی بود. اقتصاددانان به این حالت، عنوان "پول دارای قدرت بالا" داده‌اند، چون که توانایی این پول در ایجاد نقدینگی چندین برابر اندازه ظاهری آن است. حال بیاییم وضعیت را آنگونه که هست، مورد بررسی قرار دهیم: هنگامی که بانکدار دولت یک ریال از محل اعتبارات SAMA را خرج می‌کند، معنای ضمنی این عمل آن است که تا پیش از این، در حساب ذخیره سیستم بانکی، یک ریال وجود داشته است، اما بانک‌ها به علت ماهیت عملیاتی‌شان می‌توانند مبالغ اضافی را که نهاد مالی اصلی دولت (مثلاً SAMA در عربستان سعودی) به آنها نیاز ندارد، به صورت وام و قرض واگذار کنند: هفت درصد به صورت حساب جاری و دو درصد به صورت سپرده‌های پس‌انداز و بلندمدت.

در اصل به این فرایند وام‌دهی خودکار پروسه چندبرابری پول گفته می‌شود که می‌توان آن را تا زمان به‌تمام رسیدن ذخایر اضافی شبکه بانکی ادامه داد. یک فرمول ریاضی برای محاسبه میزان نقدینگی لازم برای این فرایند وجود دارد: برای این کار، می‌توان نسبت میانگین سپرده‌های ذخیره (شش درصد در سال ۲۰۰۴) را با استفاده از کنترل تمام مقادیر ریالی حاصل از فروش نفت در هر سال محاسبه نمود و قدرت خرید هر ریال سعودی در یک سال را مشخص کرد، مثلاً قدرت هر ریال حاصل از فروش نفت در سال ۲۰۰۳، برابر با ۱۶/۶ ریال بود، یعنی ۱۶ برابر نقدینگی اصلی. بنابراین، می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که ۲۲۴ میلیارد ریالی که دولت در سال ۲۰۰۳ از محل صدور نفت به دست آورد و سپس آن را هزینه

تنوع و کیفیت، دلیل انتخاب ما!

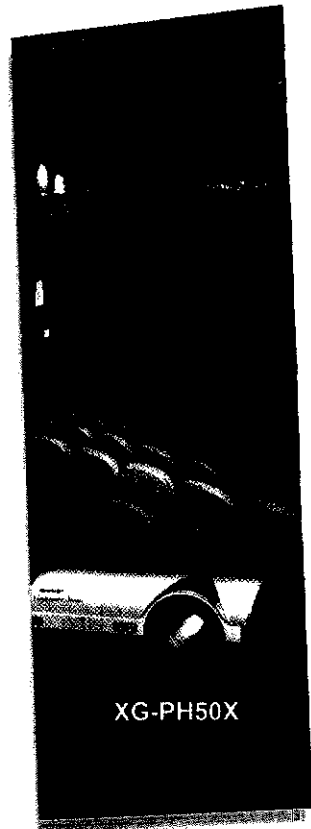
قابل حمل

سینمای خانگی

جلسات کاری
و آموزشی

سمینارها

پروژکتور فقط!

شارپ

ماتسورا
 دستگاه تشخیص اسکناس (1000)
 (1000 یورو)

1000

MATSUMURA

EXC-6700

تنها دستگاه مجهز به تغذیه اتوماتیک
 (Auto Feeder)

Made in Japan

- توانایی ثبت شماره سریال (دلار شمارش شده)
- حافظه قابل تعویض جهت به روز کردن اطلاعات
- دارای تغذیه ورودی با ظرفیت 100 برگ اسکناس
- توانایی شناسایی یک نوع دیگر از ارز (بصورت انتخابی)

- قابلیت تشخیص اسکناسهای تقلبی از نوع دلار، یورو و مین
- سرعت بالای تشخیص اسکناس تقلبی (0/5 ثانیه برای هر اسکناس)
- صفحه نمایش برای نشان دادن جمع مبلغ و نوع اسکناس شمارش شده
- توانایی تشخیص موارد امنیتی از موارد تقلبی بکار گرفته شده در اسکناس

خیابان کریمخان زند خیابان خرمند جنوبی پلاک ۹۳
 کد پستی: ۱۵۸۲۸ تلفن: ۸۸۳۰۰۷۸۹ فاکس: ۸۸۲۲۸۱۶
 وبسایت: <http://www.allmarksco.com>
 پست الکترونیکی: allmarks@mavara.com

ALLMARKS OFFICE EQUIPMENT CO.
ماشینهای اداری المارکز
 نماینده انحصاری فروش و خدمات پس از فروش محصولات
MATSUMURA ژاپن در ایران

فاصله شما تا بانک = فاصله شما تا تلفن

با تلفن بانک سامان، فاصله بی معناست

بانک سامان

تلفن گویا: ۶۶۹۵۹۰۴۵

www.sb24.com

بانکداری الکترونیکی

با کیوسک اطلاع رسانی شهرپرداز

shahrpardaz

INFO KIOSK

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

www.shahrpardaz.com

تلفن: ۸۸۸۷۸۶۲۱-۲

بانک پارسیان

در هر زمان، در هر مکان

آسودگی با سامانه‌های اطلاع‌رسانی بانک پارسیان

- دریافت اطلاعات انواع حساب‌ها از تلفن‌بانک تا لحظه تماس
- جابجائی وجوه بین حساب‌های مشتری با تلفن‌بانک
- دریافت صورتحساب روی تلفن همراه (SMS)
- دریافت صورتحساب توسط پست الکترونیک (EMS)
- دریافت صورتحساب از سایت اینترنتی (ISS)
- دریافت اطلاعات از تلفن گویا (۸۸۹۸۱۶۲۲ - ۵ خط)
- دریافت اطلاعات از سایت اینترنتی

**زمان گرانبهاست،
با صرفه‌جویی در آن بر سرمایه خود بیافزائید.**

Parsian Bank

www.parsian-bank.com

ادارات مرکزی: تهران، بلوار کشاورز، شماره ۶۵
تلفن: ۵۴-۸۸۹۷۹۳۳۳

بانک ملی ایران

چگونه قدر دان اعتماد شما باشیم؟

فقط در مرحله اول

۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال جایزه

۲ بار اهداء جایزه
در بیست و هفتمین مرحله

۲

۱۰۰
۲ ریال

۱۰۰

۴۵۰
خرید خودرو
۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۴۵۰

۱۰۰۰
هزینه
زیارتی عمره
۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۱۰۰۰

۱۰۰۰
هزینه تحصیلی
دانشجویان
۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۱۰۰۰

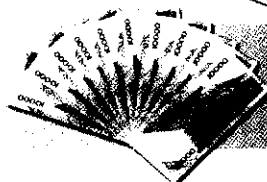
۱۰۰۰
آموزی
۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۱۰۰۰

۲۰۰۰
۲۰۰ ریال

۲۰۰۰

۱۵۰۰۰

در یک مرحله

بیش از ۳۵۰/۰۰۰ جایزه

پستوانه بانک ملی ایران اعتماد مردم است

GLORY

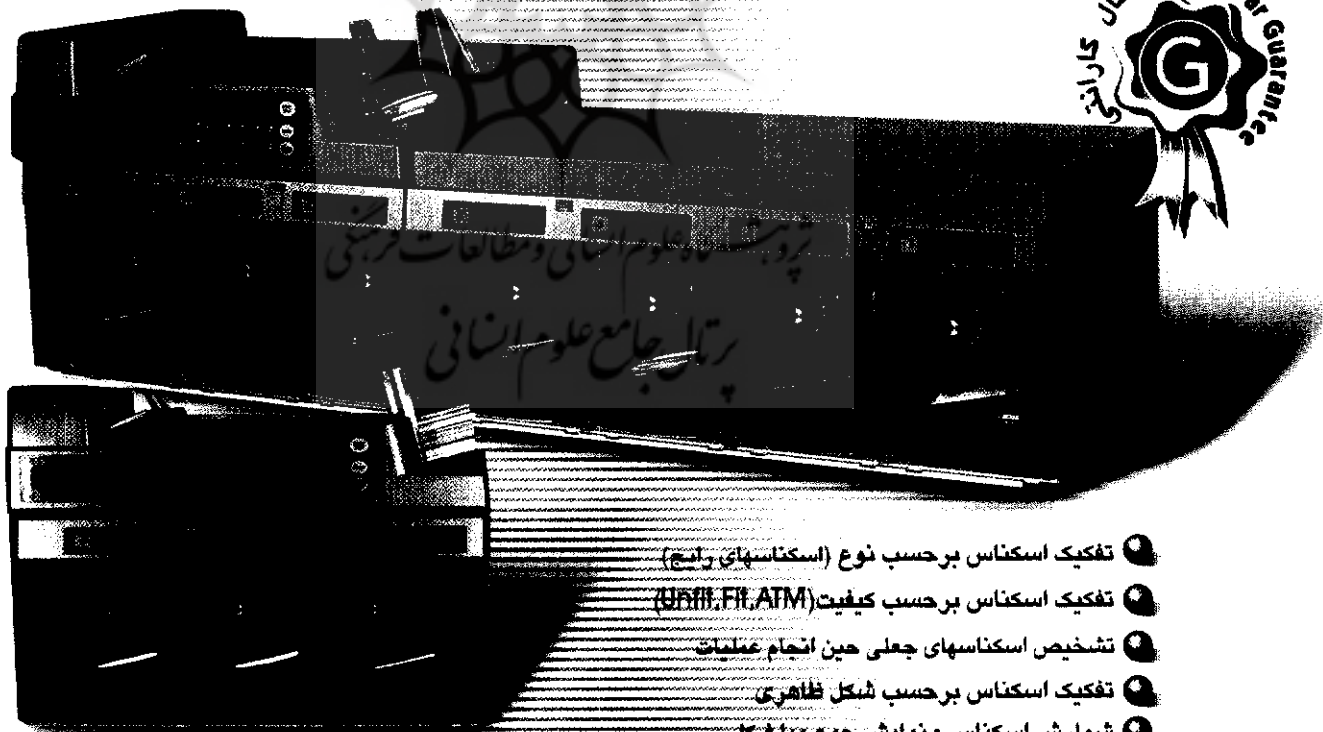
QUALITY IS OUR STRATEGY

با سورتور GLORY مشکل دستگاههای ATM حل میشود

JJW-1000
JJW-2000

منتخب بانک مرکزی ایران و سیستم بانکی کشور، در حال استفاده در بانکهای :
مرکزی، صادرات، تجارت، مسکن، سپه، کشاورزی، ملت و موسسه مالی و اعتباری انصار

تفکیک اسکناس برحسب نوع (اسکناسهای رایج)

تفکیک اسکناس برحسب کیفیت (JAWI.FIT.ATM)

تشخیص اسکناسهای جعلی حین انجام عملیات

تفکیک اسکناس برحسب شکل ظاهری

شمارش اسکناس و نمایش جمع مبلغ کل

قابلیت اتصال به پرینتر و دریافت گزارش کارکرد روزانه

تهران، خیابان کریمخان زند، خیابان خردمند جنوبی پلاک ۹۳
تلفن: ۱۵۸۸۸ - فکس: ۸۸۳۰۰۷۸۹
http://www.allmarksco.com
allmarks@mavara.com

ALLMARKS OFFICE EQUIPMENT CO.
ماشینهای اداری المارکس
نماینده انحصاری فروش و خدمات پس از فروش محصولات
GLORY ژاپن در ایران
تولید و توزیع

Panasonic

ideas for life

موتور / آبی / قیمت آفریقای

630 - 630

اندازه صفحه: ۱۳۰×۲۰۰ (630)
 و ۱۷۶×۲۰۰ mm (630)
 نکت چپ: DM ۲۰۳
 تعداد صفحات: ۲ صفحه
 قابلیت اتصال به کامپیوتر (اختیاری)
 قابلیت اتصال به پرینتر (اختیاری)
 پایه زمینی (اختیاری)
 عت نصب دیواری (اختیاری)

دگر نیازی نیست بهرداری

دگر نیازی نیست بهرداری نیست!

جهت استفاده در

کتابخانه ها

کلاسهای آموزشی

سجدها

